

AVRUPA KONSEYİ (1)

Prof. Fernand Dehousse

Çeviren : Prof. Dr. İ. Lütem

Avrupa Konseyini iyi anlayabilmek için onu kendisine has olan milletlerarası muhit içinde mütalâa etmek lâzımdır.

Konsey, İkinci Cihan Savaşından sonra muazzam bir gelişme kaydeden yekpare bir Avrupa yaratma hareketinin bir cüz'üdür.

1948 yılında La Haye'de toplanan bir Kongre çağımızın Sir Winston Churchill ve Paul Reynaud gibi en mümtaz siyasi şahsiyetlerini bir araya getirmiştir. Bu Kongre Hür Avrupanın muhtelif memleketleri arasındaki bağları kuvvetlendirecek bir müessesenin teşkilini ısrar ile talep etmiştir.

Kongre'nin teşebbüsü muvaffak olmuştur.

Diplomasi alanında derhal görüşmeler başlamış ve bu görüşmeler Londra'da 5 Mayıs 1949'da St-James sarayında imzalanan ve Avrupa Konseyi statüsü diye anılan bir vesikanın meydana çıkması ile neticelenmiştir. Bu andlaşmanın tasdiki kısa bir zamanda elde edilmiş ve Avrupa Konseyinin iki organı aynı senenin Ağustos ayında kendileri için seçilen merkezde yani Strasbourg şehrinde toplanmışlardır.

İmza anında Avrupa Konseyinde 10 devlet bulunuyordu : önce imzalamış olan Bruxelles Pakt'ının beş üyesi (Fransa, Büyük Britanya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg) İtalya ve İrlanda ve 4 İskandinav memleketinden 3 ü yani Danimarka, Norveç ve İsveç.

Statünün 4 üncü maddesi üye devletlerden talep olunan hususları yerine getirmeğe muktedir her Avrupa memleketinin şayet istekli iseler Konsey'e iltihaka davet edilebileceğini göstermektedir ta ki Bakanlar Komitesi bu daveti, üçde iki çoğunlukla tasvip etsin. 4 üncü maddenin tatbiki suretile Yunanistan ve Türkiye Asamblesinin ilk toplantısına iştirak edecek surette zamanında üye oldular. İzlanda 1950 yılınan Mart ayında iltihak etti.

1) Avrupa Konseyi İstişari Meclisi Başkanı Prof. Fernand Dehousse memleketimizde misafir bulunduğu günlerde birkaç konferans vermiştir. Bu yazı Belçikalı Profesörün 18 Haziran 1957 tarihinde Ankara Hukuk Fakültesinde vermiş olduğu konferansın tercümesidir.

Diğer taraftan Almanya ve o zamanlar bağımsız bulunan Sarre 5 inci madde gereğince özel bir rejime tâbi kılınarak (ortak üye) Statüsünü ihraz ettiler. Sarre 1 Ocak 1957 tarihine kadar bu rejime tâbi oldu, bu tarihte Almanya'ya iltihak etti ve binaenaleyh Avrupa Konseyinin üyesi olmaktan çıktı.

Almanya 1951 yılının Mayıs ayından itibaren asli üye oldu. Nihayet Avusturyanın 1956 yılının Nisan Ayında Avrupa Konseyine kabul edildiğine işaret edelim.

Böylelikle Avrupa Konseyinin bir zamanlar 16 olan üye sayısı Sarre'in ayrılması ile 15 olarak tesbit edilmiş oldu.

Avrupa Konseyi çerçevesi içinde toplanmış olan devletlerin bütününe (15 ler Avrupası) denmesinin sebebi budur.

Görülüyorki Avrupa Konseyinin 15 üyesi her nekadarsa hepsi hür Avrupaya mensup olmakla beraber Avrupayı bütününde içine almamaktadır. 15 Devlet Elbe nehrinin batısında bulunmaktadır. Sebebi şudur ki İsviçre bugüne kadar ananevi tarafsızlık siyasetinden ayrılmak istememiş diğer taraftan ise İspanya, Portekiz ve Yugoslavya gibi Devletler Statününün 3 üncü maddesinde gözetilen durumda bulunmamaktadırlar. Bu madde Avrupa Konseyine üye olan her Devlet'ten insan haklarına ve ana hürriyetlere riayet etmelerini talep eden maddedir.

Bu tahlilin ışığında Avrupa Konseyi hür Avrupalının ekseri demokratik Devletlerinin ortaklığı olarak tarif edilebilir ve bu ortaklığın bilhassa demokratik Avrupa medeniyetinin temelinde bulunan büyük prensipleri muhafaza etmek için tesis edilmiş olduğu ilâve edilebilir.

Bu sonuncu bakımdan Statü'yü kaleme alanlar birçok birleşik Avrupa taraftarlarının arzu ettiği derecede ileri gitmemişlerdir. Statü'nün Devlet üstü bir mahiyeti yoktur. Üye devletlerin, Avrupa Kömür ve Çelik Birliğinde olduğu ve daha az nisbette (Euratom) ve Avrupa İktisadi camiasında (Communauté Economique Européenne) olacağı üzere egemenliklerinin bir kısmını delege edecekleri hiç bir organ tesis etmemektedir. Müessese bakımından (6 lar Avrupası) (Onbeşler Avrupasından) ayıran derin farklar mevcuttur.

Altılar Avrupası : Avrupa Kömür ve Çelik Birliği, Euratom ve Müşterek Pazar memleketlerini yani : Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg'u bir araya getirir.

Onbeşler Avrupası : Daha fazla adette memlekete şâildir, ve bu sebepten bunlar arasındaki terakki daha zordur ve bir evvelkiler kadar ileri gitmeğe pek taraftar değildirler. Fılliyat'da Avrupa Konseyinin 15 üyesi Devletler Hukuku müelliflerinin Milletlerarası Birlik adını verdikleri bir topluluk teşkil ile iktifa etmişlerdir ancak, sonradan mütalâa edeceğimiz bazı vasıflar arzeder ve onu klâsik birliklerden ayıran bir topluluktur.

Bununla demek istiyorum ki, her andlaşma gibi Avrupa Konseyi Statüsü şüphesiz üye Devletlerin egemenliklerini daraltmakla beraber bunu müşterek organlara delege etmek derecesine varmaz. Statü, delege edilmiş Yetkiler Sistemi olan Devlet-üstü Sisteme karşılık kısıtlanmış, bağlanmış yetkiler sisteminin bir ifadesidir. Mammafih, bir Altılar Avrupası ile Onbeşler Avrupasının gerek siyasi sahada gerekse iktisadi sahada gittikçe nazik meseleler doğurduğu keyfiyetini saklamamamız lâzımdır. Kanaatimce, bu mesele Altılar Avrupasına mensup olmayan memleketlerin yakın gelecekte halletmek mevkiinde kalacakları en önemli meselelerden birini teşkil edecektir.

Avrupa Konseyinin iki organından birincisi tamamen klâsik bir mahiyeti haizdir. Bahis konusu olan üye Devletlerin hükümetleri tarafından teşkil edilen ve prensip olarak Dış işleri Bakanları tarafından temsil edilen Bakanlar Komitesidir.

Her temsilcinin Komite'de bir oyu vardır. Diğer taraftan Bakanlar Komitesi muayyen zamanlarda toplanacaktır. Demek oluyor ki bu muayyen bazı meseleleri görüşmek üzere toplanan milletler arası bir konferanstır. Bu meseleler, halledilmeleri Avrupa Konseyinin gayesine erişmesini sağlayacak meselelerdir. Statü bunlar arasına andlaşmalar veya milletlerarası anlaşmalar akdini ve muayyen meselere karşısında onbeş hükümetin müşterek bir siyaset gütmelerini intaç eder.

Bakanlar Komitesi için tesbit olunan rejimin diplomatik konferanslar rejiminden ayrıldığı yegane nokta oy vermede tezahür eder. Malûmdur ki, Milletler arası konferanslarda oy verme ittifak kaidesine riayet etmek sureti ile cereyan eder.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtında bu rejim Güvenlik Meclisine terk edilmişti, ancak esasa taallük eden meselelerde büyük Devletlerin ittifakı şarttı, Birleşmiş milletler sistemi veto usulüne müncer oldu, bu da Sovyetler Birliğine on yıldan fazla bir müddettir, batı siyasetini baltalamak imkânını sağladı.

Avrupa Konseyi sistemi veto sistemini tam manası ile bertaraf etmemiştir. Mamafih vetoya konu teşkil edebilecek meseleleri tesbit suretile onu tahfif etmiş ve diğer taraftan bazı meselelerde üçte iki bazalarında ise, salt çokluk derpiş etmiştir.

Mamafih vetonun mümkün bulunduğu halleri çok önemli olduğuna işaret etmek lâzımdır. Bundan maada sözü geçen hallerin halledilmiş şekilleri oldukça girifttir. 20 inci madde gereğince Konseyin onbeş üyesinin asgari 8 inin oyu lâzımdır. Çekinmelerin sayısı binaenaleyh 7 ye kadar çıkabilir, bu sayıdan öteye gidemez. Nihayet burada atf yapılan hallerde mekanizmanın işlememesi ve karar alınmaması için bir tek menfi rey kâfidir. Demek oluyorki bu hükümler pek tatminkar değildirler. Aynı zamanda Bakanlar Komitesinin sıklık toplanmadığına ve toplantıların uzun sürmediğine de esef etmek lâzımdır. Komitenin toplantı aralarında onun görevi Bakanlarının talimatı gereğince hareket eden (Temsilciler Komitesi) tarafından ifa edilir. Bu temsilciler umumiyetle iyi niyetle meşbu olmakla beraber Bakanların mesuliyetini yüklenebilmek için gerekli siyasi otorite'dan mahrumdurlar. Bakanlar Komitesinde oy verme Sisteminin tadili ancak Statü'nün değiştirilmesine mütedair 41 inci maddede yazılı usul gereğince mümkün olabilir. Toplantılara gelince, onbeş memleketin hükümetleri kendi işlerinde ve dış işleri Bakanlarının yanı başında Avrupa işlerinde yetki sahibi bir Bakan veya müsteşarın tayinini kabul etseler bu toplantılar hem sıklaşabilir hem de tesirleri daha da artar. Böyle bir mevkiin ihdası uzak görüşlü Avrupa'lılar tarafından çoktandır talep edilmektedir. Avrupa faaliyetlerinin adedinin artması dolayısı ile bugün için elzem bir ihtiyaç olarak belirmektedir. Unutmayalım ki, Avrupa Konseyinin yanbaşında yalnız Altılar Avrupasının müesseseleri değil fakat Avrupa İktisadî İşbirliği Teşkilâtı, Ulaştırma Bakanları Konferansı gibi yüklü çalışması bulunan müesseseler de mevcuttur.

Diğer ilgi çekici bir teşebbüs te, şimdiye kadar başvurulduğundan daha fazla Bakanlar Komitesinin özel Temsilcileri sistemini istimal etmektedir. Mültecilere ve nüfus fazlalığı meselelerini mütalalık olmak üzere M. Pierre Scheiter'in tayini ile bir emsal teessüs etmiştir. Sistem çok faydalı olmuştur. Bunu sosyal alana, kültürel ve nihayet iktisadî ve siyasî alanlara teşmil etmek gerekir. Özel Temsilciler içlerinden birinin başkanlığında bir Meclis husule getirebilir. Görevlerini ifa etmek için tamamen Avrupalı bir idareye sahip olabilirler. Böylece hareket edildiği takdirde bir Avrupa İcra Kuvvetinin tesiri yönünden önemli bir adım atılmış olur.

Asamble, Avrupa Konseyinin ikinci organıdır. Tam adı İstişare Meclisidir. Bununla belirtilmek istenilen prensip olarak hiçbir karar yetkisine sahip olmadığıdır. Bakanlar Komitesine tavsiyelerde bulunabilir veya kendi istimali bakımından kararlar alabilir.

Bakanlar Komitesi Asamble'nin tavsiyelerini yerine getirip getirmemekte serbesttir. Bu husustaki kararlara Statünün işaret olunan 20 inci maddesindeki çoğunluklar gereğince varır.

Asambleye terettüp eden yetkilerin yetersizliği çok tenkit edilmiştir. Asambelenin, üye Devletlerin hükümetlerine müsbet anlamda tesir etmesini teminen onun yetkilerinin artırılması gerektiğine şüphe yoktur. Bu Avrupanın geleceği ile meşgul olanların dikkatini şimdiden çekmesi gereken noktalardan biridir. Asambleye müteallik hükümlerdir ki, Statü Milletlerarası Birliklerin an'anevi kavramından en fazla inhirafıta bulunmaktadır.

Önce -Devletler Asamble'de eşit olarak temsil edilmektedirler. Her birinin temsilcilerinin sayısı muayyen bir muvazeneye tekabül etmektedir. Böylece 4 Strasburg Büyüğü denilen (Almanya, Büyük Britanya, Fransa, İtalya) nun her birinin 18 temsilcisi olmasına mukabil mesele Beçikanın 7 Yunanistan ve Hollandanın 7 şer temsilcisi vardır. Türkiye iki grubun ortasındadır, ve 10 temsilcisi ile sözü geçen dört büyükten hemen sonra gelmektedir. Müşahade edildiği üzere Asamble tarafından kabul olunan muvazene üye devletlerin nüfuslarından neşet etmektedir, bu ilgililer arasında müzakere neticesinde tessüs eden bir muvazenedir. Kanaatimce adildir, ve ezümle büyük devletler üstün durumlarını suistimal etmemişlerdir.

İlâve edeyim ki, müzakere neticesinde varılan muvazene nüfus muvazenesine müreccahtır. Günün birinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu devletlerin eşitliği prensibini muvazene prensibi ile değiştirmek kararını vardığı takdirde fiiliyatta çok nüfuslu Devletlerin hakimiyetine götüren bir sistemle karşılaşacağından korkulabilir. Demek oluyor ki biz Avrupa kadrosu içinde emsal yaratmamakla haki mane davranmış bulunuyoruz.

Çağımızdaki milletlerarası konferanslar ile diğer fark da şudur. Üye devletlerin Avrupa Konseyi Asamblesindeki temsilcileri şahısları adına hareket ederler. Kendi hükümetlerinden talimat almazlar.

Görevlerinin diplomasi memurlarının görevlerine benzeyen tarafı yoktur. Statü, her üyenin milli temsilcilerini Asambleye hangi usullere riayet ederek yolluyacağını tesbiti kendisine bırakmıştır. Fi-

iliyatta bu tayini Parlamantolar veya onların tasvibi ile mevzuu bahis hükümet yapmaktadır. Temsilcilerin yarısının Parlamento mensupları, millet vekilleri veya Senatörler arasında seçildiğini tasrih edeyim. Bunun neticesi kanun isdar etmediğinden, bütçe oylamadığından, Bakanlar Komitesini devirmediğinden dolayı bizatihi bir Parlamento olmamakla beraber, İstişare Meclisi muvakkat bir Parlamento mahiyetini haiz bir Meclisdir. Onda günün birinde onbeşer ölçüsünde bir Avrupa Parlamentosunun nüvesi müşahede edilebilir. Asambleyi ilgilendirmesi bakımından halen en fazla tartışılan meselelerden biri milli temsilcileri genel oy ile seçmek gerekip gerekmiyeceği meselesidir. Bu mesele 25 Mart 1957'de (Euratom) ve (müşterek pazar)'ı kuran Roma Andlaşmalarının imzalanmasından itibaren bilhassa önem kazanmıştır. Malumdur ki, aynı zamanda Avrupa Kömür ve Çelik Birliğine de hizmet edecek olan Altılar Asamblesi, üyelerinin genel oyla seçilmesini tetkik hakkına malik kılınmıştır. Bu bakımdan Bakanlara tekliflerde bulunacak onlar da ittifakla karar vereceklerdir.

Öyle umulurki bu hüküm birkaç yıla kadar müsbet şekilde halledilecektir. Bu sebeple Avrupa Konseyi üyelerinin de bu ihtimal ile meşgul olmaları akıllıca bir hareket olur.

İstişare Meclisinin oy verme sistemi ve yetkisinden de kısaca bahsedelim:

Statü tavsiyelerin oyların üçte ikisi ile ittihazını gözetmektedir, kararları ise, prensip bakımından kesin çoğunlukla ittihaz edilmektedir. Hiçbir zaman ittifak gerektirmediğinden demek oluyor ki, Asamblenin oy verme sistemi çok liberaldir. Bu da Asambleyi ane-nevi milletlerarası Birliklerden ayıran ve onun hakiki bir Parlamantoya yaklaştıran bir diğer hükümdür.

Yetkisine gelince, Asamble Avrupa Konseyinin amaçları çerçevesine giren bütün meseleleri görüşebilir. Statü'nün gözettiği yegane istisna Millî Savunmayı ilgilendiren meselelerdir. Mamafih 1950 toplantısından beri bu istisnada öneminden çok kaybetmiştir, çünkü, Sir Winston Churchill'in teklifi üzere, Asamble askeri meselelerin siyasi veçheleri hakkında, yetkili olduğu kararına varmıştır.

Demek oluyor ki, yalnız bu sonuncular, yetkisi dışında kalıyor bu da faaliyetinin icra edildiği sahalarının genişliğini gösterir.

Son zamanlar da hükümet ve Parlamento mahafilinde Avrupa meclislerinin çokluğu ve bunları birleştirmenin gerekip gerekmediği meselesi münakaşa edilmektedir.

Bu mesele (Euratom) ve (Müşterek Pazar)'a üye olan 6 Devletin bu iki müessese hakkında dördüncü bir Meclis kurmayı düşündükleri gün meydana çıkmıştır. Fikir terkedilmiş ve halen Avrupa meclisleri şu üçüne inhisar etmiştir:

1. — Avrupa Konseyi İstişare Meclisi
2. — Batı Avrupa Birliği Asamblesi

(Avrupa Savunma Camiasının tahakkuk edememesi üzerine 7'ler Avrupası ikame edildiğinden); (İngilterenin girmesi ile)

3. 6'lı üç Camia (Yani Avrupa Kömür ve Çelik Birliği Euratom ve Müşterek Pazar) için tek bir Asamble haline ifrag edilecek Avrupa Kömür ve Çelik Birliği'nin Asamblesi.

Şüphesiz üç Asamblenin mevcudiyeti millî bir Parlamento Vekâletinin Avrupa Parlamento vekâletlerinden biri veya birkaçı ile birleşmesi gittikçe güçleşmektedir. Aynı zamanda, Avrupanın birleşmesinin gelişmesi, süreleri, statülerle sıkı bir şekilde tahdid edilmiş Asamble'leri şimdiye kadar olduğundan daha sık ve daha uzun müddet toplanmaya mecbur etmektedir.

Bu sebeble gelişmenin tek bir Avrupa Parlamentosu yönünde gelişmesini ve değişik Avrupa müesseselerinin muhtariyetini temin edecek usullerin bulunmasını temenni etmek lâzımdır.

Bu oluncaya kadar iyi bir hal çaresi iki Asamble tasavvur etmektedir:

1. Daifna bahis konusu olmuş bir Altılar Asamblesi
2. Avrupa Konseyi, Batı Avrupa Birliği ve Avrupa İktisadî İş Birliği Teşkilâtı için tek bir Asamble.

Muhtelif avantajları arasında bu formül Avrupa Konseyi ile Avrupa İktisadî İşbirliği Teşkilâtının lüzumlu füzyonunu sağlayacaktır.

Şimdi Avrupa Konseyinin başarmış olduğu eser hakkında birkaç mütalâa öne sürelim:

Kendisine tanınmış olan yetkilerin kifayetsizliğine rağmen bu eser büyüktür. Bilhassa Avrupa Konseyinin kuruluşundan sekiz yıl bile geçmediği düşünülürse. Önce, Konseyi çerçevesi dahilinde akdedilen ve hazırlanmalarında Asamble'nin ve komisyonların temel rol oynadıkları on üç sözleşmeyi zikrederim.

Bu sözleşmeler en değişik alanları ilgilendirmektedir: Sosyal Güvenlik, Sosyal ve Tıbbî yardım, keşif brövelerinin tasnifi, kültürel alan, diplomaların muadeleti ve saire.

Bunlar arasında Avrupa insan hakları sözleşmesine ve Milletler arası uyumsuzlukların barış yolları ile halline dair Avrupa Sözleşmesine ayrı bir yer ayırmak lâzımdır.

Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi 1950 yılında Roma da imzalanmıştır. Avrupa Konseyine üye Devletler içinde İnsan Haklarına fiilî saygı temini hususunda gittikçe gelişmiş safhalar arzeden usuller tesbit etmektedir. Bu sözleşmenin İstişari Meclisin en büyük eserlerinden biri olduğu hakkında ittifak edilmektedir. 14 Devlet tarafından tasdik edilmiştir. Milletler arası uyumsuzlukların barış yolları ile halli Avrupa Sözleşmesine gelince Strazburg'da geçen Nisan'ın 29 unda imzalanmıştır. Çok yeni bir sözleşme olup, daha hiçbir Devlet tarafından tasdik edilmemiştir. 1928 Tahkim Genel Senedinden ilham alınmıştır. Fakat onun da önünde parlak bir istikbal mevcuttur. Onbeş Devletin münasebetlerine hakim olan veya hakim olması gereken zihniyetin bir sembolü olduğunu ilâve etmeğe lüzum var mı?

Mamafih bu güne kadar akdedilen sözleşmeleri sıralamakla iktifa edilirse Konseyin ve bahusus Asamblenin faaliyeti hakkında pek kısmî bir fikir verilmiş olur.

Hemen sekiz yıldır, İstişari Meclis, Avrupanın hakiki bir (Forum) u olmuştur. Sonda'dan bütün Avrupaya ışık salacak fikirlerin doğduğu veya melce bulunduğu bir Laboratuardır. Avrupa Kömür ve Çelik Birliği, Avrupa Savunma Camiası, Siyasî Camia Tasarısı, bütün bunlar dışarıda gelişmeden önce İstişari Meclis önünde görüşülmüştür

Kısacası, Avrupa Konseyinin kusurları bilhassa sınırları varsa, onun Avrupanın Birleşmesine ve Medeniyetimizin müdafaasına hizmeti büyüktür.

Türkiye bu esere, şükranla yadedilmeğe değer bir iştirakte bulunmuş olmakla iftihar edebilir. Bununla beraber, başlangıçta Türkiyenin hakikaten Avrupalı olup olmadığını ve onu Avrupa Konseyine ve hattâ Avrupa İktisadî İş Birliği teşkilâtına kabulün doğru olup olmayacağını sual konusu yapanlar olmuştur. O zamandan beri vukubulan hadiseler bu görüş tarzının ne kadar dar olduğunu belirtmiştir. Belçikalı olarak ben, Türkiyenin Avrupa kıtasında memleketimden daha büyük bir araziye üçbin kilometre kare daha geniş

bir arazi parçasına sahip olduğu keyfiyetini alâka ile kaydetmekteyim. İkinci olarak Modern Türkiyenin dahi kurucusu Cumhur Başkanı Atatürk'ün inkilâbından beri takip ettiği politika onu aynı zamanda Akdenizli ve batılı büyük bir Devlet haline getirmiştir.

Kaldı ki Avrupa kavramının istihale etmesi beklenebilir. Daha şimdiden (müşterek pazarı tesis eden Andlaşma Altılar Avrupasının Deniz aşırı bazı Ülkelerle ortak hale gelmesini derpiş etmektedir. (Avrupa) kavramını gözden geçirerek onu meselâ Akdeniz Havzasına daha doğrusu bunun bazı sektörlerine teşmil etmekte fayda mülâhaza edilebilir.

Bu nazariyeyi tamamen şahsî olarak, ve yalnız kendimi bağli-yacak şekilde öne sürmekteyim. Ancak bu hususta tepkiler uyanmasının ve fikir teatisinde bulunulmasının faydalı olacağını düşün-düm.

Öncede belirttiğim üzere, bugün bir Önbeşler Avrupası meselesi mevcuttur. Bu problem yalnız altılarla münasebet problemi değil, Önbeşlerin bu sıfatla, aralarındaki işbirliğinin muhafaza ve geliştirmeleri problemidir. Bu İşbirliğinin en azdan daha bir müddet, Altılar arasındaki iş birliği kadar, bariz bir dereceye ulaşabileceğini zanetmiyorum. Bununla beraber gerek siyasi gerek diplomatik ve Ekonomik aşikâr sebeplerden ötürü bu İşbirliğinin hür Avrupanın bütünü ile, birleştirilmesi davasındaki rolü öneminden hiçbir şey kaybetmemektedir.

Şuna eminimki, misafiri bulunduğum Türkler dün olduğu gibi yarın da, Avrupanın ve bütün Batı dünyasının en sağlam kalesini teşkil ettiklerini uzun zamandan beri anlamış bulunuyorlar. Bu vaziyet Türkiyeye coğrafi durumun vermekte devam ettiği vasfı ve onu hür Avrupa ile yakın Doğu Devletleri arasında tabii bir hattıfasıl haline getiren durumunu asla kaybettirmeyecektir. Türkiye bu sahada barışın devamına ve Dünyada demokrasinin inkişafına en kıymetli hizmetlerde bulunabilir ve bulunacaktır.